

ВІДГУК
офіційного опонента на дисертаційну роботу
Козіна Сергія Валентиновича на тему «Технологія профілактики
травматизму майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту в
процесі професійної підготовки», представлену на здобуття ступеня
доктора філософії за спеціальністю
015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Актуальність обраної теми. У педагогічних закладах вищої освіти процес підготовки побудовано таким чином, що майбутні фахівці з фізичного виховання та спорту мають велику кількість практичних дисциплін з різних видів спорту окрім обраного. Розклад занять майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту будується таким чином, що в один день може бути по 2-3 пари практичних занять з різних видів спорту, а ввечері – тренування з обраного виду спорту, таке перенавантаження може призвести до травматизму.

Тому задля профілактики травматизму майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту на думку багатьох фахівців необхідно: формувати у здобувачів вищої освіти поняття про біомеханічно раціональні рухи взагалі; створювати умови для оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними засобами самоаналізу техніки рухів; впроваджувати в процес навчання здобувачів вищої освіти практичні засоби, тобто, вправи, які будуть сприяти формуванню біомеханічно раціональних рухів у будь-якому виді спорту, і тим самим запобігати отриманню травм.

На даний час скелелазіння стає все більш популярним серед молоді, в тому числі – серед здобувачів вищої освіти, тому перспективним напрямком, на думку здобувача, є аналіз травматизму серед здобувачів вищої освіти, що займаються скелелазінням. Тому розробка програм запобігання травматизму серед майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту є актуальним напрямком дослідження.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення дисертаційної роботи, висновки, методичні рекомендації сформульовані

достатньою мірою, обґрунтовані експериментальними даними і відповідають меті та завданням дослідження. Вірогідність результатів забезпечена адекватністю методів дослідження, достатньою кількістю досліджуваних, коректною статистичною обробкою експериментальних даних, а також позитивним ефектом впровадження результатів роботи в практику.

Теоретична і практична значущість результатів дослідження полягає у застосуванні розробленої біомеханічної технології профілактики травматизму в процесі підготовки фахівців з фізичного виховання та спорту сприяло поліпшенню техніки рухів та зменшенню кількості і важкості травм.

Автором вперше: розроблено біомеханічну технологію профілактики травматизму при підготовці фахівців з фізичного виховання та спорту, яка містить 3 напрями (теоретико-методичний, аналітичний, практичний); розроблено алгоритм виявлення основних кінематичних параметрів різних моделей техніки, характерних для здобувачів вищої освіти з різним рівнем володіння технікою спортивних рухів; визначено принципи застосування засобів для профілактики травматизму (зміцнення м'язів, що беруть участь у виконанні руху; формування функціонального руху, тобто координованої роботи м'язів тулуба, верхніх та нижніх кінцівок); розроблені та систематизовані засоби для запобігання травматизму здобувачів вищої освіти – майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту; показано ефективність застосування біомеханічної технології із застосування нейром'язового тренування з використанням вправ в закритому кінематичному ланцюзі, вправи в ексцентричному режимі у поєднанні з силовими вправами для профілактики травматизму та формування ефективної техніки рухів здобувачів-скелелазів, які навчаються за спеціальністю «Фізична культура і спорт»; виявлено, що застосування розробленої біомеханічної технології профілактики травматизму в процесі підготовки фахівців з фізичного виховання та спорту позитивно впливає на формування технічних навичок здобувачів вищої освіти в обраному виді спорту та у непрофільних видах спорту; показано, що застосування розробленої біомеханічної технології профілактики травматизму в процесі

підготовки фахівців з фізичного виховання та спорту достовірно знижує ризик травматизму здобувачів вищої освіти; вперше розроблено та показано ефективність застосування технології профілактики травматизму в скелелазінні, зокрема – здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю «Фізичне виховання і спорт»; виявлено позитивний вплив застосування технології профілактики травматизму на рівень професійних знань здобувачів вищої освіти – майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту.

Результати дослідження впроваджено в навчальний процес з підготовки фахівців з фізичного виховання та спорту Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, фахівців з фізичної терапії Національного фармакологічного університету, фахівців з фізичного виховання і спорту Чорноморського національного університету імені Петра Могили, Вінницького державного педагогічного університету, а також в процес фізичної реабілітації здобувачів-спортсменів в Алеф-клініці.

Апробація результатів дисертації. Варто зазначити, що результати досліджень, які викладені у дисертації, оприлюднені на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях і семінарах.

Основні результати дослідження викладено у 45 наукових праць, серед яких 1 монографія, 12 статей надруковано у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science; 7 статей – у фахових виданнях; 13 праць апробаційного характеру, 6 авторських свідоцтв, 2 навчальних посібника, 4 методичні розробки.

Оцінка змісту дисертації, її завершення в цілому. Дисертаційну роботу викладено на 283 сторінках тексту, вона складається з анотацій, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (220 джерел, 206 з яких - іноземні) і додатків. Робота ілюстрована 47 таблицями та 31 рисунком.

Вступ відображає стан наукової проблеми, її значущість, обґрунтування необхідності проведення дослідження, мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, наукову новизну, практичну значущість результатів та публікації.

У першому розділі «Теоретичні питання профілактики травматизму

майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту в процесі професійної підготовки» здійснено аналіз наукових джерел, який розкриває: характеристику професійної підготовки здобувачів вищої освіти – майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту; проблему травматизму здобувачів вищої освіти на заняттях фізичною культурою і спортом у процесі професійної підготовки, а саме: аналіз причин виникнення травм при заняттях фізичною культурою і спортом та особливості травматизму здобувачів вищої освіти, що займаються скелелазінням; сучасні концепції профілактики травматизму майбутніх фахівців з фізичного виховання і спорту, розкриваючи поняття профілактики травматизму при заняттях фізичною культурою і спортом та аналіз сучасних програм профілактики травматизму здобувачів вищої освіти на заняттях фізичною культурою і спортом.

У другому розділі **«Методологія дослідження та характеристика авторської технології профілактики травматизму майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту»** наведено методи та організацію дослідження, яке здійснювалося упродовж 2019-2021 рр. в три етапи і надана характеристика напрямів біомеханічної технології профілактики травматизму в процесі підготовки фахівців з фізичного виховання та спорту.

У третьому розділі **«Результати застосування біомеханічної технології профілактики травматизму в процесі підготовки фахівців з фізичного виховання та спорту»** автор виявив стан травматизму здобувачів вищої освіти різних спортивних спеціалізацій до початку експерименту; розкрив біомеханічний аналіз техніки виконання основних елементів в обраному виді спорту (на прикладі скелелазіння) здобувачів-спортсменів різної кваліфікації; навів результати експертної оцінки та біомеханічного аналізу техніки виконання елементів в скелелазінні здобувачами вищої освіти в результаті застосування біомеханічної технології профілактики травматизму; встановив вплив застосування біомеханічної технології профілактики травматизму на кількість випадків травм та на ризик травматизму здобувачів-скелелазів та успішність навчання здобувачів вищої освіти з предметів медико-біологічного

циклу до та після проведення експерименту як показник якості опанування технологією профілактики травматизму.

Висновки відповідають завданням дослідження та змісту основного тексту роботи.

Констатуючи високий науковий рівень виконаного дослідження, його безперечну теоретичну і практичну значущість, слід зауважити, що автору не вдалося уникнути певних недоліків у роботі, які переважно носять дискусійний характер:

1. Доцільно було б представити фактори, що впливають на травматизм (проведення розминки тощо).

2. Не зрозуміле поняття представлені в меті «біомеханічна технологія профілактики травматизму». Може мається на увазі біомеханічні чинники, що впливають на травматизм?

3. В меті зазначено «перевірити», але спочатку потрібно виявити або встановити.

4. Потребує пояснення вислів «непрофільні види спорту».

5. Не зрозуміло поняття «захворювання ліктя».

6. У таблицях 3.3, 3.4 та 3.32 доцільно було визначити оцінку достовірності. Складні для сприйняття таблиці 3.7 та 3.8. Розділ 3 перенасичений таблицями.

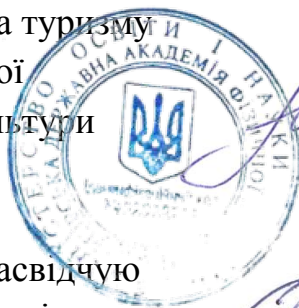
Проте, представлені зауваження не знижують загального враження від науково-теоретичного рівня проведеного дослідження, його актуальності та практичної значущості.

Висновок про відповідність дисертації вимогам. Дисертаційна робота Козіна Сергія Валентиновича на тему «Технологія профілактики травматизму майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту в процесі професійної підготовки», є самостійною, завершеною науково-дослідною роботою, яка за актуальністю, науковою новизною, практичним значенням, обсягом проведених досліджень відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу

вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 року, а її автор заслуговує присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри зимових видів
спорту, велоспорту та туризму
Харківської державної
академії фізичної культури

Катерина МУЛИК

Підпис Мулик К.В. засвідчую
Начальник відділу кадрів

Інна МІРОШНИЧЕНКО